

i hjemmet eller hos barnet eller den unge, som kan begrunde et tvangsmæssigt indgreb.

Opregningen i bestemmelsens litra 1) – 4) er udtømmende og har ifølge udvalget til formål at beskrive de forhold i hjemmet eller hos barnet og/eller forældrene, der kan begrunde en tvangsmæssig gennemførelse af en anbringelse. De under 1) – 4) opregnede forhold giver således ikke i sig selv grundlag for en tvangsanbringelse. Kun når de nævnte forhold fører til *åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets sundhed eller udvikling*, og når problemerne ikke kan løses under barnets fortsatte ophold i hjemmet, er betingelserne for tvangsanbringelse opfyldt.

Opregningen har imidlertid en selvstændig værdi ved at give en uddybning (kvalificering) af de forhold, der kan bevirke at betingelserne for tvangsanbringelse er opfyldt. I forhold til forældrene giver det bestemmelsen en mere oplysende karakter og kan medvirke til en mere ensartet praksis, hvilket bidrager til styrkelse af retssikkerheden.

Derudover tvinger opregningen de besluttede myndigheder til udtrykkeligt at angive, hvad årsagen er til, at der foreligger alvorlig risiko for alvorlig skade på et barns sundhed eller udvikling. Hermed vil det stille øgede krav til begrundelsen af den afgørelse, der træffes.

I betænkningen (kap. 6, afsnit 1.3, s. 79) understreges, at forslaget først og fremmest skal ses som klarhedsskabende, idet den indholdsmæssige beskrivelse følger den praksis, der er udviklet i Ankestyrelsen og landsretterne på baggrund af den gældende bestemmelse i bistandslovens § 123, stk. 1. Omformuleringen lægger således ifølge udvalget ikke op til en ændret praksis på området. Vedrørende selve udformningen af opregningen i § 35, stk. 1, litra 1) – 4) anfører udvalget, at fastlæggelsen af disse forhold volder vanskeligheder, da der på den ene side er behov for en rimelig præcis angivelse, men på den anden side skal beskrivelsen være så dækkende, at den giver mulighed for at gribe ind i netop de tilfælde, hvor der af hensyn til barnet er behov for hjælp.

Ad litra 1) og 2)

Som typiske situationer nævner udvalget mishandling eller andre alvorlige overgreb, herunder seksuelle, samt svigtende omsorg, der dækker såvel egentlig vanrøgt som utilstrækkelig opfyldelse af barnets basale behov for f.eks. mad, undervisning eller behandling. En særlig form for svigtende omsorg kan bestå i en adfærd fra forældrenes side, der udelukkende er styret af forældrenes behov, hvorved barnet udsættes for en ødelæggende omklamring, der forhindrer det i at udvikle sig på normal vis. Årsagerne til, at et barn udsættes for overgreb eller an-

dre forhold, der udsætter det for skade på sundhed eller udvikling, kan være forskellige, men vil ofte skyldes alvorlige problemer hos forældrene i form af misbrug, sindslidelser eller svækket åndelig og følelsesmæssig udvikling. Disse forhold optræder ikke sjældent i kombination med andre belastende faktorer, såsom eneansvar for barnet, ustabile forhold, måske med skiftende partnere, svagt socialt netværk, marginal arbejdsmarkedstilknøytning, dårlig økonomi og manglende forudsætninger for og tiltro til selv at kunne ændre sin situation.

Ad litra 3)

Forskellig herfra er de tilfælde, hvor barnet selv udviser så betydelige vanskeligheder, at indgreb er nødvendigt. Her vil de konstaterede vanskeligheder hos barnet i sig selv kunne begrunde indgrebet. Det vil typisk dreje sig om børn eller unge med misbrugsproblemer eller udtalte indlærings- og skoleproblemer samt børn med kriminel adfærd. Årsagerne vil ofte hidrøre fra forhold, der nævnes ovenfor, men dette er mindre afgørende – i relation til opfyldelsen af betingelserne for et tvangsmæssigt indgreb – når der hos barnet eller den unge kan konstateres de netop nævnte vanskeligheder. Derimod kan det naturligvis i behandlingsmæssigt øjemed være afgørende at få klarlagt årsagerne til problemerne.

Ad litra 4)

Vanskeligst at beskrive er den type af sager, hvor det er en samvirken af faktorer, der udsætter barnet for en åbenbar risiko for alvorlig skade på sundhed eller udvikling. Der vil ofte være tale om en kombination af utilstrækkelig omsorg og konstaterede problemer hos barnet eller den unge, men ikke så udtalte, at de i sig selv kan begrunde et tvangsmæssigt indgreb. Det karakteristiske for denne gruppe vil imidlertid være, at der hos barnet kan påvises problemer af adfærdsmæssig, følelsesmæssig eller lignende art, og at hjemmemiljøet er ude af stand til at bidrage til en løsning af barnets problemer. Selv om denne type sager er de sværeste at indkredse rent sprogligt, har udvalget fundet det nødvendigt at medtage og afgrænse også denne gruppe. Alternativet ville ifølge udvalget være at indsætte en bred – og dermed intetsigende – opsamlingsbestemmelse, men dette ville være i strid med udvalgets ønske om i selve loven at give en så præcis beskrivelse som muligt af de tilfælde, hvor der kan gribes ind med tvang.

Det er yderligere en betingelse for at træffe beslutning om tvangsmæssig anbringelse efter stk. 1, at det kan anses for godtgjort, at problemerne ikke kan løses under barnets fortsatte ophold i hjemmet.